

Examenul național de bacalaureat 2023

Proba E. d)

Psihologie

Varianta 7

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I. TÊTEL

(30 punct)

Îrja a vizgalapra a helyes válasz betűjelét! Egyetlen helyes válaszlehetőség van!

1. A gyermek által tapasztalat érzet a jégkocka megérintésekor egy:
a. taktilis érzet
b. hőérzet
c. szervi érzet
d. propioceptív érzet
2. Az, az érzékszervi megismerő lelki folyamat, amely az ember számára biztosítja a tárgy egységes és egészséges leképázését:
a. a beszéd
b. az érzékelés
c. az észlelés
d. a temperamentum
3. Egy golyó gurulásának észlelése után, néhány nappal kialakuló mentális kép egy:
a. érzet
b. észlelés
c. képzet
d. képzelet
4. Az, a motiváció, ami a gyermeket ösztönzi a tanulás folyamán, hogy a szüleinek örömet szerezzen és azok elismerését elnyerje:
a. affektív
b. negatív
c. kognitív
d. jellembeli
5. A kíváncsiság, amelyet egy diák tanúsít, amikor a könyvtárban kiegészítő információkat keres a pszichológiában tanult témával kapcsolatosan, egy:
a. erkölcsi motiváció
b. szociális motiváció
c. esztétikai motiváció
d. intellektuális motiváció
6. Egy könyv olvasása közben hirtelen és váratlan zajt hallunk, reflexszerűen annak forrása felé fordulunk, ekkor fellépő figyelem:
a. belső
b. akaratlagos
c. akaratlan
d. posztvoluntáris
7. A tevékenységben megerősítve és a társadalmi környezet által ösztönözve, az akarat tulajdonságok kikristályosodnak, megszilárdulnak és átalakulnak:
a. komplex képességekké
b. jellembeli tulajdonságokká
c. az intelligencia tulajdonságaivá
d. temperamentum típusokká
8. A képzet által alkotott képek:
a. az észlelés hű reprodukciói
b. egységesek és sematikusak
c. elsődlegesek és sematikusak
d. egységesek és tartalomban gazdagok
9. Az egyén projekciói a létet irányító kép- és eszmerendszerekbe:
a. ideálok
b. érdeklődések
c. szükségletek
d. meggyőződések
10. Az öröm, amit egy fiatal érez, amikor meglátja a nevét a kívánt egyetemre felvételt nyert jelentkezők listáján:
a. egy affektív tónus
b. egy emóció
c. egy érzelem
d. egy affektív hangulat

II. TÉTEL

(30 punct)

A. A baloldali oszlopban a képzeleti eljárások vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz kijelentések. Írják a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. Agglutináció	1. Perceptuális, intellektuális és érzelmi térben való áthelyezkedés egy másik személybe vagy dologba.
b. Megsokszorozás	2. Feltételezi bizonyos tulajdonságok kiválasztását és a felesleges részletek szándékos elhagyását.
c. Kicsinyítés	3. Az alkotóelemek számának többszörözését jelenti az alkotóelemek azonosságának megőrzése mellett.
d. Empátia	4. A dolgokhoz, lényekhez, jelenségekhez stb. tartozó, könnyen azonosítható részek új szerveződésére utal.
	5. A szerkezet dimenzióinak megváltoztatása új hatások elérése érdekében a történetekben, tudományos-fantasztikus vagy műszaki irodalomban.

12 pont

B.

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

Az elmúlt években a beszéd és a gondolkodás közötti elhalványult a merev különbségtétel. Így a nyelv bizonyos mértékig diktálja, hogy az élet bizonyos területeire milyen hangsúlyt fektetünk, attól függően, hogy milyen nyelven beszélünk, hol beszélünk, és kivel beszélünk.

A szöveg alapján válaszoljon az alábbi követelményekre:

1. Nevezzen meg két lelki folyamatot/jelenséget melyre utalást talál a szövegben!	4 pont
2. Írja le az 1. pontban megnevezett lelki folyamat/jelenség egyikének három jellemzőjét!	6 pont
3. Példázza a beszéd kommunikációs funkcióját!	4 pont
4. Érveljen hozzávetőleg öt sor terjedelemben azon állítás mellett, hogy a beszéd és a gondolkodás között szoros kölcsönhatás van!	4 pont

III. TÉTEL

(30 punct)

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

„Bill Gates nagymúltú családból származik. Briliáns, rendkívüli intelligenciája családi örökség is lehet. Gyermekként, a korához képest, számos elvont könyvet olvasott, különösen az enciklopédiákat kedvelte. Édesanyja szerint a fiatal Bill néha órákra elvonult, és töprengett. „Néha órákra elvesztettem, és amikor megkérdeztem, hogy mit csinál, azt felelte: „Gondolkodom, anya!””. Bill szülei a verseny és a kiválóság szellemében nevelték gyermekeiket (öt és két nővérét). Bill már kisgyermekként megtanult ambíciózusnak lenni, a sport területén is jeleskedett; két társasjátékot imádott: a Monopoly-t és a Rizikó-t. Állami iskolában végezte az elemi osztályokat, ahol kialakult benne a matematika és a természettudományok iránti érdeklődés. Rendszeresen látogatta a Seattle-i Világkiállítási Csarnok high-tech kiállításait. Ahogy Bill fejlődött a tudományos ismeretek terén, egyre zárkózottabbá vált (...). Az édesapja szerint: „Bill valahol 11 vagy 12 éves kora körül kezdett érzelmileg függetlenné válni. Mindig maga döntötte el, hogy mit és mit ne tegyen, és ez nagyon nehéz volt számunkra, különösen az édesanyja számára.” Ebben az időszakban a szülei, észrevették, hogy Bill elveszítheti az irányt, ezért az észak-seattle-i Lakeside Schoolba irányították, ahol a matematika és a természettudományok iránti rajongását összekapcsolhatta a számítástechnika és a programozás területen építhető karrierrel.”

(Bill Gates: povestea copilăriei și fapte biografice nespuse,

<https://childhoodbiography.com/ro/Bill-Gates-copilarie-poveste-plus-nespuse-biografii-fapte/>)

A szöveg alapján válaszoljon az alábbi követelményekre:

A. Említse meg C. G. Jung elmélete alapján Bill Gates temperamentumának típusát. Írjon a szöveg alapján két gondolatot/kijelentést, amely alátámasztja adott választát!	6 pont
B. Úgy gondolja, hogy Bill Gates az a személy, aki képes lett volna sportkarriert kiépíteni? A szövegrészt felhasználva nevezzen meg egy okot, amellyel az adott választ igazolja!	4 pont

- C. A szöveg kiemeli, hogy Bill Gates szenvedélyesen szerette a matematikát és a tudományokat. Említsen meg két érvet, a szöveg alapján, amely ezt a tényt igazolja! **6 pont**
- D. Mutassa be, hozzávetőlegesen fél oldal terjedelemben, Bill Gates jellemét, G. W. Allport elmélete alapján, kiemelve jellemének egy kardinális és két fő vonását! **10 pont**
- E. Fogalmazzon meg egy érvet, amely alátámasztja a következő állítást *az akaratí folyamat kimenetében, a jellembeli tulajdonságok szilárdságának alapvető szerepük van!* **4 pont**